Euroopa Parlament
2024-2029

VASTUVÕETUD TEKSTID

P10_TA(2025)0253

Aafrika ja ELi partnerluse uuendamine: ühiste prioriteetide loomine enne Angola tippkohtumist

Euroopa Parlamendi 23. oktoobri 2025. aasta resolutsioon Aafrika ja ELi partnerluse uuendamise kohta: ühiste prioriteetide loomine enne Angola tippkohtumist (2025/2933(RSP))

Euroopa Parlament,

– võttes arvesse kodukorra artikli 136 lõikeid 2 ja 4,

A. arvestades, et Euroopa ja Aafrika on naabermaailmajaod, mille tulevik on omavahel tihedalt seotud; arvestades, et ELi eesmärk peaks olema olla Aafrika juhtiv partner kaubanduse, investeeringute, arenguabi, humanitaarabi, rahu ja julgeoleku, energeetika ja digiülemineku vallas; arvestades, et Aafrika riigid üheskoos on ELi suuruselt neljas kaubanduspartner, samal ajal kui kõik ELi liikmesriigid moodustavad ühiselt Aafrika suurima ekspordituru; arvestades, et üha keerukamates geopoliitilistes oludes seisavad mõlemad maailmajaod silmitsi ühiste ja omavahel seotud probleemidega;

B. arvestades, et Aafrika on asendamatu partner ülemaailmsete probleemide lahendamisel – seda nii kriitilisele toormele kestliku juurdepääsu tagamisel, rohe- ja digipöörde edendamisel, ülemaailmse toiduga kindlustatuse tugevdamisel, dünaamilise tööturu toetamisel, konfliktide ennetamisel kui ka rahu tagamisel; arvestades, et demokraatia, inimõigused ja õigusriik on nii ELi kui ka Aafrika Liidu põhiväärtused ning naised ja noored on Aafrika demokraatliku ja majandusliku tuleviku peamised muutuste elluviijad; arvestades, et ELi ja Aafrika koostöö suurendamine võib avada ühiseid võimalusi innovatsiooniks, tööstuse arenguks, töökohtade loomiseks, inimarenguks, ÜRO kestliku arengu eesmärkide saavutamiseks ja pikaajaliseks heaoluks mõlemas maailmajaos;

C. arvestades, et Samoa leping[1] loob uuendatud ja ajakohastatud aluse

[1] ELT L, 2023/2862, 28.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2023/2862/oj.

ELi ning Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikide rühma vahelistele suhetele ning selle eesmärk on tugevdada nende riikide suutlikkust neid ülemaailmseid probleeme üheskoos lahendada ning liikuda otsustavalt võrdsete osapoolte partnerluse suunas, mis põhineb vastastikusel austusel ja ühistel huvidel;

D. arvestades, et demokraatia, valimiste ja valitsemise Aafrika hartas rõhutatakse vabade ja õiglaste valimiste ning erakondade ja opositsiooni õiguste tähtsust; arvestades, et vaatamata viimastel aastakümnetel tehtud edusammudele näitab hiljutine areng murettekitavat demokraatia tagasilanguse suundumust;

E. arvestades, et Aafrika Liidu tegevuskava aastani 2063 „Aafrika, mida me tahame“ on Aafrika enda pikaajaline kaasava majanduskasvu, piirkondliku integratsiooni, soolise võrdõiguslikkuse ja kestliku arengu tegevuskava; arvestades, et Aafrika kasvav ülemaailmne tegevus kajastab tema suurenevat poliitilist ja majanduslikku mõju; arvestades, et see rõhutab põhimõttelise, läbipaistva ja vastastikku kasuliku partnerluse tähtsust, mis toetab nii Aafrika kui ka Euroopa prioriteete ning edendab pikaajalist stabiilsust ja jõukust;

F. arvestades, et rahu, julgeolek ja hea valitsemistava on heaolu eeltingimused, kuid mitmed Aafrika piirkonnad, eriti need, mis on ebakindlas olukorras, seisavad siiski endiselt silmitsi ebastabiilsuse, terrorismi, põhiseadusevastaste valitsusevahetuste ja humanitaarkriisidega; arvestades, et välisosalejad, eelkõige Hiina ja Venemaa, on laiendanud oma tegevust Aafrikas, kasutades selleks sageli läbipaistmatuid või sunnivahendeid, sealhulgas desinformatsiooni ja pahatahtlikke mõjukampaaniaid;

G. arvestades, et EL on endiselt suurim Aafrikale arengu- ja humanitaarabi andja; arvestades, et ülemaailmne humanitaarabisüsteem seisab silmitsi enneolematu rahastamiskriisiga, kuna rahuldatud on vaid 43 % ÜRO 50 miljardi USA dollari suurusest humanitaarabitaotlusest; arvestades, et seda olukorda on halvendanud välisabi eelarvete pidev vähendamine mitme peamise rahastaja poolt;

H. arvestades, et Aafrika rahvaarv ületas 2024. aastal 1,5 miljardit inimest ja prognooside kohaselt jõuab see 2050. aastaks 2,5 miljardini, kusjuures enamik inimesi on alla 30-aastased; arvestades, et selline demograafiline dünaamilisus pakub võimalusi, kuid võib kujuneda ka proovikiviks, mis tingib vajaduse teha suuremahulisi investeeringuid hariduse, tööhõive, tervishoiu ja taristu valdkonnas; arvestades, et ebavõrdsus on endiselt üks peamisi takistusi kestliku arengu eesmärkide saavutamisel;

I. arvestades, et Aafrikal on suur taastuvenergia, innovatsiooni ja kestliku arengu potentsiaal; arvestades, et kuigi selle maailmajao osa ülemaailmses heites on minimaalne, püüdleb ta aktiivselt kliimamuutustele vastupanu võime ja keskkonnahoidliku

majanduskasvu poole; arvestades, et ELi ja Aafrika Liidu ühisel juhtimisel on võimalik kiirendada õiglast, kaasavat ja kestlikku üleminekut;

J. arvestades, et Aafrika mandri vabakaubanduspiirkond (AfCFTA) on Aafrika integratsiooni ja majanduslikku suveräänsust ümberkujundav projekt, ent Aafrika osalemine ülemaailmses kaubanduses ja investeeringutes on endiselt piiratud; arvestades, et ELi toetus peaks keskenduma tollirežiimi ühtlustamise suutlikkuse suurendamisele ja erasektori valmisolekule, et maksimeerida Aafrika mandri vabakaubanduspiirkonnast saadavat kasu;

K. arvestades, et Aafrika ja Euroopa vaheline ränne ja liikuvus on pikaajaline tegelikkus, mis tekitab mõlemale maailmajaole suuri probleeme ning saab pakkuda võimalusi ainult siis, kui sellega tegeletakse nõuetekohaselt ja vastutustundlikult; arvestades, et ELil ja Aafrikal on ühine huvi luua pikaajalisi ja vastastikku kasulikke partnerlusi, mis aitavad kaasa Aafrika majandusarengule ja stabiilsusele, käsitledes samal ajal Euroopa muresid seoses ebaseadusliku rände, julgeoleku, piirihalduse ja terrorismivastase võitlusega; arvestades, et sellised partnerlused, olenemata sellest, kas need keskenduvad üksnes rändele või on laiema ulatusega ja nende keskmes ränne, peavad hõlmama selgeid ülesandeid ja kohustusi, tõhustama koostööd ebaseadusliku rände ennetamisel, smugeldamisvõrgustike lõhkumisel, tagasisaatmise parandamisel ja piirihalduse tugevdamisel ning tegelema ebaseadusliku rände algpõhjustega päritolu- ja transiidiriikides;

L. arvestades, et 2025. aastal möödub Aafrika ja ELi ametliku partnerluse loomisest 25 aastat ning see pakub ajaloolist võimalust suhteid uuendada ja tihendada, seades partnerid järgmiseks põlvkonnaks võrdsele alusele;

M. arvestades, et ÜRO kestliku arengu tegevuskava aastani 2030 ja Aafrika Liidu tegevuskava aastani 2063 on partnerluse ühised teenäitajad ning peaksid suunama programmitööd praeguse naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendi „Globaalne Euroopa“ ja strateegia „Global Gateway“ raames, keskendudes läbipaistvusele, kaasavale osalemisele ja mõõdetavatele tulemustele;

N. arvestades, et igat liiki arengukoostöö peaks lähtuma abi mõjususe põhimõtetest; arvestades, et Samoa lepingu ja strateegia „Global Gateway“ rakendamine peab olema kooskõlas Aafrika Liidu tegevuskavaga aastani 2063 ning järgima võrdsuse, vastastikuse vastutuse ja Aafrika isevastutuse põhimõtteid kõigis koostöövaldkondades;

O. arvestades, et Aafrika jätkuv võlakriis on viimasel kümnendil süvenenud; arvestades, et geopoliitilise ebastabiilsuse ja intressimäärade tõusu tingimustes kahekordistus aastatel 2010–2022

Aafrika valitsemissektori võla suhe SKPsse, kerkides 32,7 %-lt 65 %-le;

P. arvestades, et EL on korduvalt kinnitanud, et ta on pühendunud kogu maailmas usuvabaduse edendamisele ja kaitsmisele, ning on astunud samme, et võidelda maailma eri piirkondades usulise tagakiusamise ja sallimatuse vastu;

Q. arvestades, et Euroopa Parlament on järjekindlalt nõudnud, et usulise tagakiusamise vastu võitlemiseks ja vähemuskogukondade vastu suunatud rünnakute eest vastutavate isikute vastutusele võtmiseks tehtaks suuremaid rahvusvahelisi pingutusi;

Uus strateegiline partnerlus võrdsete poolte vahel

1. nõuab uuendatud ja tulevikku suunatud Aafrika ja ELi partnerlust, mis põhineb vastastikusel austusel, ühistel huvidel ja arusaamal, et mõlemad maailmajaod vajavad üksteist ja on üheskoos tugevamad; märgib, et geopoliitilise dünaamika muutumise ja süveneva ülemaailmse ebakindluse, sealhulgas kasvava äärmusluse ning arengu- ja humanitaarkulutuste kärpimise ajal on tihedam koostöö ELi ja Aafrika vahel olulisem kui kunagi varem; rõhutab, et tõeline partnerlus, mis põhineb ühisel mitmepoolsel tegevusel, on kõige tulemuslikum viis vaesuse kaotamiseks ning rahu, jõukuse, demokraatia, inimõiguste, õigusriigi, kestliku kaubanduse ja inimarengu edendamiseks; kinnitab veel kord, et ÜRO kestliku arengu tegevuskava 2030 ja kestliku arengu eesmärkide elluviimine peab olema Aafrika ja ELi uuendatud partnerluse ühine suunanäitaja;

2. nõuab, et EL tõhustaks oma konkreetseid meetmeid ja suurendaks oma strateegilist kommunikatsiooni ja nähtavust kogu Aafrikas, näidates selgelt, millist käegakatsutavat kasu toob vastastikusel austusel, läbipaistvusel ja kestlikkusel põhinev ELi ja Aafrika Liidu partnerlus; rõhutab, kui oluline on läbipaistev ja väärtustel põhinev kaasamine, erinevalt mõjust, mida avaldavad välisjõud, sealhulgas Hiina ja Venemaa, kelle läbipaistmatu finants-, julgeoleku- ja desinformatsioonialane tegevus võib kahjustada suveräänsust, stabiilsust ja demokraatlikku valitsemistava Aafrikas; rõhutab, et EL peab oma kohalolekut tulemuslikumalt kinnitama sidusa diplomaatia, nähtavate investeeringute ja tihedama koordineerimise kaudu komisjoni, Euroopa välisteenistuse, Euroopa Parlamendi ja liikmesriikide vahel, et kujundada välja ühtne Euroopa hääl;

3. rõhutab tulevaste ELi ja Aafrika Liidu tippkohtumiste parlamentaarse mõõtme kui selle raamistiku lahutamatu osa institutsionaliseerimise tähtsust, et tagada kodanike esindatus, avalik järelevalve ning demokraatlik panus partnerluse aruteludesse ja tulemustesse; toetab püüdlusi elavdada ühist parlamentaarset dialoogi Euroopa Parlamendi ja Üleaafrikalise Parlamendi vahel demokraatliku dialoogi ja järelevalve foorumina; julgustab korraldama korrapäraseid temaatilisi kohtumisi mõlema maailmajao

parlamendikomisjonide vahel, et tagada partnerluse raames vastutus;

4. kutsub üles 22 ELi liikmesriiki ja 66 Aafrika partnerit, kes ei ole Samoa lepingut veel ratifitseerinud, seda viivitamata tegema, et minna selle ajutiselt kohaldamiselt üle täielikule jõustumisele;

5. nõuab tungivalt, et komisjon viiks ilma eranditeta läbi põhjalikud mõjuhindamised ja konsultatsioonid sidusrühmadega, sealhulgas Aafrika partneritega, keda ELi õigusaktid otseselt mõjutavad, ning tugineks oma ettepanekutes kõigile kättesaadavatele tõenditele; võtab kohustuse konsulteerida Aafrika partneritega tulevaste ELi õigusaktide üle;

Rahu, julgeolek ja hea valitsemistava

6. kinnitab veel kord, et püsiv rahu on arengu ja heaolu eeltingimus; toetab Aafrika juhitavaid rahupüüdlusi Aafrika rahu ja julgeoleku struktuuri raames ning peab kiiduväärseks ELi toetust Euroopa rahutagamisrahastu kaudu; nõuab Aafrika Liidu mandaadiga operatsioonide prognoositavat rahastamist, sealhulgas ÜRO poolt kindlaks määratud osaluse kaudu; rõhutab, et koostöös tuleb järgida rahvusvahelist õigust, kaitsta tsiviilelanikke ja edendada valitsemisreformi; väljendab sügavat muret konfliktide, džihadistliku terrorismi, sõjaliste riigipöörete ja riikide kokkuvarisemise, demokraatia tagasilanguse ja vägivaldse äärmusluse leviku pärast mitmes Aafrika piirkonnas; nõuab terviklikku lähenemisviisi, milles on ühendatud kaitse, rahuloome, julgeolekumeetmed, ennetustegevus, deradikaliseerumine ja sotsiaal-majanduslik areng;

7. väljendab sügavat muret halveneva julgeoleku- ja humanitaarolukorra pärast Sahelis, eelkõige Malis, Nigeris ja Burkina Fasos, kus suured alad on endiselt relvastatud rühmituste kontrolli all ning tsiviilisikud seisavad silmitsi ulatusliku ümberasustamise ja toiduga kindlustamatusega; rõhutab, et kriis kandub üle Lääne-Aafrika rannikuäärsetesse demokraatlikesse riikidesse ja tekitab pärast rahvusvaheliste missioonide lõpetamist ohtlikke võimuvaakumeid; mõistab hukka Venemaa destabiliseeriva strateegia piirkonnas, sealhulgas selle otsuse lülitada Wagneri grupp valitsuse kontrolli all oleva Aafrika korpuse koosseisu, samuti tema desinformatsioonioperatsioonid ja turuvallutuslikud ressursside omandamise tavad; märgib, et sõjaväehuntade tuginemine sellisele toetusele ei ole suutnud olukorda stabiliseerida ja on võimaldanud terrorirühmitustel oma tegevuse taastada; peab kahetsusväärseks, et ELi väljaõppemissioon Malis, ELi sõjaline partnerlusmissioon ja ELi suutlikkuse suurendamise missioon Nigeris ning muud rahvusvahelised lähetused ei ole taganud püsivat rahu; nõuab volituste, rollide ja poliitika tõenduspõhist ja põhjalikku hindamist ning Sahelit käsitlevat põhjalikult läbi vaadatud ja integreeritud ELi ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika strateegiat, mis on kooskõlas arengupoliitikaga ja mida toetatakse Euroopa rahutagamisrahastust;

seab prioriteediks humanitaarabi juurdepääsu ja tsiviilelanike kaitse ning ELi julgeolekuabi tingimuseks rahvusvahelise humanitaar- ja inimõigustealase õiguse täieliku austamise; nõuab demokraatial, inimõigustel ja õigusriigil põhinevat ELi ja Aafrika Liidu koordineeritud ja põhimõttelist tegevust, sealhulgas meetmeid, mille abil võidelda välisriigist lähtuvate infomanipulatsioonide ja sekkumiste vastu, takistada ebaseaduslikku ressursside majandamist ja kuritegevust, millega rahastatakse relvastatud rühmitusi, ning investeerida valitsemisse, teenuste osutamisse ja kohalikesse majanduslikesse võimalustesse, et tegeleda ebastabiilsuse struktuursete põhjustega;

8. väljendab sügavat muret jätkuva vägivalla, poliitilise ebastabiilsuse ja humanitaarkriiside pärast mitmes Aafrika piirkonnas; tuletab eelkõige meelde Sudaani laastavat konflikti, kus Sudaani relvajõudude ja kiirreageerimisjõudude vaheline võitlus on kaasa toonud massilisi tsiviilohvreid, ümberasustamist ja ulatuslikke inimõiguste rikkumisi; mõistab teravalt hukka kõik jõhkrad massikuriteod, sealhulgas tsiviilisikute tahtliku ründamise ja seksuaalvägivalla kasutamise sõjarelvana, ning nõuab täielikku vastutust ja takistamatut juurdepääsu humanitaarabile; väljendab heameelt piirkondlike ja ÜRO juhitavate diplomaatiliste jõupingutuste üle ning julgustab ELi tõhustama koordineerimist Aafrika Liidu ja naaberriikidega, et toetada relvarahuläbirääkimisi ja kaasavat rahuloomet; võtab murega teadmiseks jätkuva ebakindluse ja rahvusliku leppimise puudumise Liibüas, mille ebastabiilsus mõjutab jätkuvalt nii Aafrika kui ka Euroopa julgeolekut; nõuab tungivalt ELi uuendatud tegevust tihedas koostöös ÜROga, et edendada ühtset poliitilist protsessi, läbipaistvaid valimisi ja välismaiste palgasõdurite lahkumist; väljendab heameelt panuse üle, mille on andnud ELi sõjalise abi missioon Mosambiigis julgeoleku taastamisse Cabo Delgados, rõhutades samas vajadust integreerida inimõigused, kogukonna vastupanuvõime ja hea valitsemistava põhimõtted, et tagada püsiv stabiilsus ja kohalikul tasandil usaldus; rõhutab Somaalias läbiviidava ELi võimete tugevdamise missiooni rolli Somaalia politsei suutlikkuse suurendamisel ning merendusjulgeoleku ja õigusriigi tugevdamisel; nõuab tihedamat koordineerimist rahvusvaheliste partneritega ning missiooni töö integreerimist ELi laiematesse jõupingutustesse, et tugevdada valitsemist, õigust ja terrorismile vastupanu võimet Aafrika Sarve piirkonnas; on jätkuvalt mures olukorra pärast Etioopias, sealhulgas Tigrays, kus on teatatud inimõiguste rasketest rikkumistest; kutsub Etioopia ametivõime üles tagama piiramatu juurdepääsu humanitaarabile, jätkama tõelist riigisisest dialoogi ning järgima õigusriigi põhimõtteid ja põhivabadusi; rõhutab, et kogu ELi tegevus konfliktidest mõjutatud ja üleminekuolukordades peab edendama demokraatiat, vastutust ja Aafrika isevastutust, tagades koordineerimise Aafrika Liidu ja piirkondlike algatustega, et edendada lepitust, stabiilsust ja kestlikku arengut kogu selles maailmajaos;

9. nõuab, et EL suurendaks jõupingutusi rahu, julgeoleku ja stabiilsuse edendamiseks kogu Aafrikas; nõuab Aafrika Liidu mandaadiga rahuoperatsioonide prognoositavat ja pikaajalist rahastamist, sealhulgas ÜRO poolt kindlaks määratud osaluse kaudu kooskõlas ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooniga 2719 (2023); rõhutab vajadust Aafrika alalise esindatuse järele ÜRO Julgeolekunõukogus; toetab Aafrika juhitavaid rahuoperatsioone ja vahendamispüüdlusi Aafrika rahu ja julgeoleku struktuuri raames;

10. kutsub nõukogu ja komisjoni üles tugevdama ELi ja Aafrika julgeoleku- ja kaitsekoostööd, sealhulgas luues tulemusliku ühisvõimekuse terrorismi, vägivaldse äärmusluse ja välissekkumise vastu võitlemiseks, eelkõige ebakindlates riikides; rõhutab, et selline koostöö peab täiendama ja tugevdama Aafrika juhitud jõupingutusi Aafrika rahu ja julgeoleku struktuuri raames ning selles tuleb täielikult järgida rahvusvahelist õigust ning demokraatliku järelevalve ja võrdsete poolte partnerluse põhimõtteid; rõhutab, et terrorismivastaste operatsioonide puhul tuleb täielikult järgida rahvusvahelist humanitaar- ja inimõigustealast õigust; toetab kogukonna vastupanuvõime, naiste ja noorte kaasamise ning konfliktijärgse ülesehitustöö ELi programme; nõuab tungivalt, et nii EL kui ka Aafrika Liit rakendaksid ÜRO naiste, rahu ja julgeoleku tegevuskava ning ÜRO noorte, rahu ja julgeoleku tegevuskava, tagades otsuste tegemisel võrdse osalemise;

11. kiidab heaks Rwanda ja Kongo Demokraatliku Vabariigi vahelise rahukokkuleppe hiljutise sõlmimise, kuid on endiselt sügavalt mures jätkuva vägivalla ja ebakindluse pärast Kongo Demokraatliku Vabariigi idaosas, eelkõige Põhja-Kivus ja Ituris; nõuab, et EL toetaks aktiivselt ja koordineeritult rahuprotsessi elluviimist, keskendudes kaasatuse ja naiste osalemise, humanitaarabi kättesaadavuse ja tsiviilelanike kaitse suurendamisele; rõhutab, et püsiva stabiilsuse saavutamiseks tuleb tegeleda konflikti majandusliku mõõtmega, sealhulgas loodusvarade ja toorainete ebaseadusliku kasutamise probleemiga, ning tagada õiglus sõjakuritegude, sealhulgas konfliktiga seotud seksuaalvägivalla ohvritele; nõuab tungivalt, et komisjon ja nõukogu peataksid viivitamata ELi ja Rwanda vahel sõlmitud kestlike toorainete väärtusahelaid käsitleva vastastikuse mõistmise memorandumi seni, kuni Rwanda tõestab, et on lõpetanud oma sekkumise ja paramilitaarse rühmituse M23 kontrolli all olevatelt aladelt kaevandatud maavarade ekspordi; kutsub kõiki osalisi üles suurendama läbipaistvust ja keelama tulemuslikult kõigi nn veremaavarade sissetoomise ELi; nõuab, et EL edendaks Kongo Demokraatlikus Vabariigis ja Ida-Aafrika järvede piirkonnas vastutustundlikku toorainete hankimist, tarneahelate läbipaistvust ja lisaväärtusesse investeerimist;

12. rõhutab, et demokraatia ning vabad ja õiglased valimised on äärmiselt olulised, kuna ainult nende abil saab tagada tõelise vastutuse ning inimeste huvide ja prioriteetide tegeliku esindatuse; nõuab, et valimiste vaatlemise ja demokraatia ülesehitamise

valdkonnas tehtaks partnerluses Aafrika Liidu ja piirkondlike organisatsioonidega tõhustatud koostööd; nõuab kohalike naissoost vahendajate ja rahutagajate, noorte rahutagajate ja kodanikuühiskonna organisatsioonide tegevuse sihtotstarbelist rahastamist; kinnitab veel kord naiste ja noorte olulist rolli rahuloomes ja valitsemises;

13. tuletab meelde, et kristlased on maailma enim tagakiusatud usukogukond; võtab eriti murelikult teadmiseks kristlaste olukorra Sahelis;

14. rõhutab, et kirikud on olulised esmaste sotsiaalteenuste osutajad Aafrikas; kutsub komisjoni üles kaasama neid partnereid ELi programmide rakendamisse; kutsub sellega seoses komisjoni ja Euroopa välisteenistust üles edendama dialoogi partnerriikide kirikutega;

15. on mures Hiina suureneva poliitilise mõju pärast Aafrikas ja tema ülemaailmsete algatuste, sealhulgas algatuse „Üks vöönd, üks tee“ laiendamise pärast; märgib, et kuigi nende projektidega on kaasnenud märkimisväärsed investeeringud, ei ole need sageli läbipaistvad ja võivad tekitada majanduslikku sõltuvust; nõuab, et EL teeks rohkem selle nimel, et pakkuda kestlikku, väärtustel põhinevat ja läbipaistvat alternatiivi, mis põhineb kohalikul vastutusel, ausal konkurentsil ja vastastikusel kasul; nõuab, et EL parandaks oma strateegilist kommunikatsiooni ja suurendaks nähtavust, edendaks Aafrika Liidu ja ELi ühiseid taristu-, digitaliseerimis- ja innovatsiooniprojekte ning toetaks sõltumatuid meedia- ja haridusalgatusi, et tuua esile ELi ja Aafrika Liidu ühise partnerlusmudeli pikaajalised eelised; tunnistab kriitilise tähtsusega toorainete strateegilist tähtsust nii Aafrika kui ka Euroopa jaoks ning rõhutab, et koostöö selles valdkonnas peab põhinema vastastikusel kasul, läbipaistvusel ja kestlikkusel; nõuab, et tugevdataks Euroopa vastupanuvõimet, mitmekesistades liigse sõltuvuse asemel tarneallikaid selliste partnerluste kaudu, millega edendatakse vastutustundlikku kaevandamist, kohalikku lisaväärtust ja oskuste arendamist; rõhutab, et strateegia „Global Gateway“ Aafrika-Euroopa investeeringute paketi alla kuuluvate algatustega tuleks edendada vastupanuvõimelisi, õiglasi ja keskkonnahoidlikke tarneahelaid, tagades, et koostöö ressursside vallas aitab kaasa kestlikule ja kaasavale majanduskasvule ning majanduse mitmekesistamisele Aafrika riikides;

Kestlik areng ja majanduskasv, kaubandus ja taristu

16. toetab Aafrika mandri vabakaubanduspiirkonna kui mandri lõimumist soodustava vahendi täielikku rakendamist ning nõuab, et EL annaks selle institutsioonidele tehnilist ja rahalist abi ning võimaldaks tollirežiimi ühtlustamist ja erasektori valmisolekut;

17. rõhutab naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö

instrumendi „Globaalne Euroopa“ keskset rolli ELi peamise välisrahastamise raamistikuna, mis toetab koostööd Aafrikaga; rõhutab, et tähtis on kasutada naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumenti „Globaalne Euroopa“ ja sellele järgnevat vahendit tulemuslikult, et tagada sidusus poliitikaprioriteetide, strateegia „Global Gateway“ investeeringute ja Euroopa tiimi algatuste vahel, samuti selleks, et tagada ELi arengumeetmetes läbipaistvus, vastutus ja mõõdetavad tulemused ning täita ELi aluslepingutest tulenevaid kohustusi, sealhulgas edendada vaesuse kaotamist, kestlikku arengut, inimõigusi, rahvusvahelist koostööd ja soolist võrdõiguslikkust;

18. kutsub liikmesriike üles põhjalikult hindama puudusi oma varasemates lähenemisviisides Aafrikaga tehtava arengukoostöö ja Aafrikale antava välisabi suhtes ning vaatama läbi ja kohandama oma Aafrika strateegiaid, et edendada jätkusuutlikku heaolu mandril ja luua tõeliselt vastastikku kasulikud partnerlused; rõhutab, kui oluline on tagada poliitikavaldkondade arengusidusus kõigis ELi välispoliitika valdkondades, võttes arvesse kaubandus-, rände-, kliima- ja julgeolekuküsimusi; rõhutab Euroopa Parlamendi poliitikavaldkondade arengusidususe võrgustiku tähtsust ELi välispoliitika parema kooskõlastatuse saavutamisel; rõhutab, et ametlik arenguabi on vähim arenenud riikides, väikese sissetulekuga riikides ja ebakindlates riikides endiselt asendamatu; kutsub liikmesriike üles jätkama ja kiirendama liikumist ÜRO pikaajalise eesmärgi suunas eraldada 0,7 % kogurahvatulust ametlikuks arenguabiks ja suurendada vähim arenenud riikidele ette nähtud osa kooskõlas ELi ja rahvusvaheliste kohustustega; soovitab uurida uuenduslikke ja õiguslikult usaldusväärseid rahastamisviise, sealhulgas Rahvusvahelise Valuutafondi eriarveldusühikute vabatahtlikku ümberjaotamist, kui see on teostatav, ning struktureeritud ja läbipaistvate võlg-kliima-vastu- või võlg-arengu-vastu-vahetuslepingute kasutamist, et suurendada kliimamuutustega kohanemise ja neile vastupanu võime rahastamist; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles võtma Aafrika riikidega lepingute sõlmimisel arvesse äärepoolseimate piirkondade huve;

19. väljendab sügavat muret paljude Aafrika riikide suureneva võlakoormuse pärast; nõuab, et EL ja teised asjakohased partnerid toetaksid võla ulatuslikku restruktureerimist ja üleilmse finantsarhitektuuri reformi, et tagada õiglasemad tingimused ja läbipaistvus;

20. tunnustab püüdlusi muuta ELi välistegevus instrumendi „Globaalne Euroopa“ ja strateegia „Global Gateway“ abil sidusamaks, rõhutades samas, et paindlikkusega peavad kaasnema prognoositavus, vastutus, läbipaistvus ja parlamentaarne järelevalve; kutsub komisjoni, Euroopa välisteenistust, nõukogu ja liikmesriike üles tagama, et strateegia „Global Gateway“ Aafrika-Euroopa investeeringute pakett annaks käegakatsutavaid tulemusi, milleks tuleb projektid viia kooskõlla Aafrika prioriteetidega, vältides

jätkusuutmatuid võlgu, toetades vaesuse kaotamist ja edendades inimarengut kooskõlas kestliku arengu eesmärkide ja aluslepingust tulenevate kohustustega; tunnistab, et suuremahulised investeerimisalgatused üksi ei suuda lahendada ebakindlate ja konfliktidest mõjutatud olukordade keerulist tegelikkust ega vähim arenenud ja suure võlakoormusega riikide kaitsetust; nõuab seetõttu, et tulevase instrumendi „Globaalne Euroopa“ raames töötataks välja spetsiaalne ELi strateegia ebakindlates olukordades tegutsemiseks, mis hõlmaks poliitilist dialoogi, rahuloomet, humanitaarabi ja arengumeetmeid, rõhutades samal ajal vajadust näha järgmises mitmeaastases finantsraamistikus humanitaarabi jaoks ette sihtotstarbelised vahendid; toonitab, et tuleb suurendada ELi rahastatavate projektide nähtavust ja parandada nende koordineerimist, milleks on vaja tugevamaid ELi delegatsioone ja tõelisi partnerlussuhteid Aafrika sidusrühmadega;

21. võtab sügava murega teadmiseks arvukad tõendid ebaseadusliku kaevandamise ja maavarade salakaubaveo kohta ning sellest tuleneva mõju stabiilsusele ja arengule ressursirikastes piirkondades; tuletab meelde seoseid kaevandamise ja inimõiguste rikkumiste, keskkonnaseisundi halvenemise, maa hõivamise ja vägivaldsete konfliktide vahel;

22. nõuab, et loodaks spetsiaalne ELi ja Aafrika industrialiseerimispakt Aafrika Liidu, ELi ja piirkondlike arengupankade ühise egiidi all, et kaasata avaliku ja erasektori kapital, millega tagataks, et Aafrika ei oleks mitte üksnes tooraine allikas, vaid temast saaks töötlemise, tootmise ja innovatsiooni keskus; rõhutab, et see algatus oleks võrdsete poolte vahelise partnerluse käegakatsutav väljendus, mis aitaks mõlemal piirkonnal edendada pikaajalist majanduskasvu ja kestlikke väärtusahelaid; väljendab muret USA Rahvusvahelise Arengu Ameti (USAID) tegevuse lõpetamise ja selle programmide vähendamise pärast, mis on tekitanud suuri puudujääke oluliste teenuste rahastamisel; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles viima naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendi „Globaalne Euroopa“ ja Euroopa tiimi programmitöö kooskõlla ametlikult kokku lepitud eesmärkide ja minimaalsete kulueesmärkidega Sahara-taguse Aafrika jaoks ja temaatiliste programmidega ning kasutama neid vahendeid vajaduse korral rahastamispuudujääkide kiireks kõrvaldamiseks, seades esikohale vaesuse kaotamise, tervishoiu, soolise võrdõiguslikkuse, hariduse, toiduga kindlustatuse ja kliimamuutustega kohanemise vähimkaitstud Aafrika riikides; rõhutab, et humanitaarabi vajaduspõhine olemus nõuab sihtotstarbelist rahastamist, mis erineb muust välistegevuse rahastamisest; rõhutab Ameerika Ühendriikide, ELi ja Aafrika Liidu vahelise võrdsetel alustel toimuva dialoogi tähtsust, et saavutada ühised eesmärgid, nagu demokraatia, arengu ja heaolu edendamine Aafrikas, ning vaadata läbi poliitika, mis toimib põhimõttel „rahu ressursside eest“;

Investeerimine naistesse, noortesse, inimarengusse ja liikuvusse

23. rõhutab, et ELi ja Aafrika uuendatud partnerluse keskmesse tuleb paigutada Aafrika noored; rõhutab, et ELi ja Aafrika Liidu partnerlus võimaldab Aafrika riikide valitsustel pakkuda oma kodanikele uusi võimalusi, sealhulgas luua töökohti, ning et EL saab selliseid Aafrika riikide juhtimisel tehtavaid jõupingutusi toetada; rõhutab, et kestliku ja võrdse partnerluse jaoks on hädavajalik lähendada Euroopa ja Aafrika noori, suurendades vastastikust mõistmist ja tugevdades sidemeid; nõuab, et laiendataks üliõpilaste ja teadusalaseid vahetusprogramme; toetab Euroopa üliõpilaste suuremat osalemist Aafrika ülikoolidega korraldatud vahetusprogrammides; nõuab lisaks suuremat toetust Aafrika ülikoolidele, kutseõppeasutustele ja noorte juhitud algatustele, et tugevdada oskusi, innovatsiooni ja suhtlust;

24. nõuab sihtotstarbelise Aafrika ja ELi noorte innovatsioonifondi loomist, et rahastada noorte ettevõtjate juhitavaid idufirmasid ja kogukonnaprojekte;

25. tunnistab, et ränne on ühine tegelikkus, mis tekitab mõlemale maailmajaole suuri probleeme ning saab pakkuda võimalusi ainult siis, kui sellega tegeletakse nõuetekohaselt ja vastutustundlikult; nõuab, et EL ja selle liikmesriigid jätkaksid Aafrika riikidega strateegiliste ja kohandatud partnerluste arendamist ja rakendamist, olenemata sellest, kas need on suunatud rändele või on laiema ulatusega ja ränne nende keskmes, tuginedes ühistele huvidele ja mõõdetavatele kohustustele piirihalduse, tagasisaatmise ja tagasivõtmise ning ebaseadusliku rände, rändajate smugeldamise, inimkaubanduse ja terrorismi vastase võitluse valdkonnas; nõuab eelkõige tihedamat koostööd päritolu- ja transiidiriikidega, et ennetada ebaseaduslikku rännet, lõhkuda smugeldamisvõrgustikud ja parandada tagasisaatmist ning süvendada julgeolekualast ja terrorismivastast koostööd; rõhutab, et selline koostöö peab aitama kaasa pikaajalisele stabiilsusele ja mõlemale maailmajaole vastastikku kasulikele tulemustele;

26. nõuab, et EL ja Aafrika Liit kaitseksid ja edendaksid naiste õigusi ja soolist võrdõiguslikkust, tagaksid juurdepääsu haridusele ning seksuaal- ja reproduktiivtervise ja seonduvate õiguste järgimise, edendaksid naiste täielikku, võrdset ja sisulist osalemist otsuste tegemises ja tööturul ning võitleksid soolise vägivalla ja kahjulike tavade vastu; kordab, et sooline võrdõiguslikkus ja naiste mõjuvõimu suurendamine on kaasava majanduskasvu ja kestliku arengu eeltingimused; nõuab, et EL tagaks soolise võrdõiguslikkuse programmide sihtotstarbelise rahastamise kooskõlas oma soolise võrdõiguslikkuse kolmanda tegevuskavaga; nõuab, et seataks ambitsioonikad rahastamiseesmärgid, et edendada kestliku arengu eesmärki nr 5 soolise võrdõiguslikkuse kohta ja võimestada naiste juhitud reageerimist;

27. rõhutab, kui oluline on võidelda naiste õiguste rikkumiste, eelkõige

naiste suguelundite moonutamise vastu Aafrikas;

28. rõhutab, et terviseturve on ühine ülemaailmne probleem, ning väljendab muret selle pärast, et märkimisväärsed eelarvekärped selles sektoris ähvardavad kaotada ülemaailmses tervishoius aastakümneid püsinud saavutused, seades ohtu miljonid inimesed; väljendab heameelt ELi toetuse üle Haiguste Tõrje ja Ennetamise Aafrika Keskustele, vaktsiinide tootmise keskustele ja Aafrika Ravimiametile; rõhutab ELi olulist rolli elupäästvate tervishoiuprogrammide, sealhulgas HIVi ja AIDSi ennetamise ja ravi ning seksuaal- ja reproduktiivtervise programmide rahastamisel; nõuab koostöö jätkamist pandeemiaks valmisoleku, kohaliku ravimitootmise ja üldise tervisekindlustuse valdkonnas;

Kliima, keskkond ja mitmepoolne koostöö

29. nõuab ühiseid edusamme Aafrika ühtse elektrituru, piiriüleste ühenduste ja kestliku linnastumise valdkonnas; nõuab, et EL annaks õiglase osa kliimameetmete rahastamisest Aafrika kliimamuutustega kohanemiseks ja nende leevendamiseks, toetades selliseid algatusi nagu suur roheline müür ja NaturAfrica, mis ühendavad keskkonnakaitse töökohtade ja maaelu arenguga; tunnistab, et kliimamuutused on Aafrika ja ELi koostöös ühine probleem ja võimalus; väljendab heameelt Aafrika ja Euroopa rohelise energia algatuse üle, mille eesmärk on tagada 2030. aastaks 50 GW taastuvenergia tootmisvõimsus ja 100 miljoni inimese juurdepääs elektrile;

30. nõuab Aafrika Liidu ja ELi jõulisemat tegevust ja ühist toetust osaliste konverentsi kohtumistel, et tagada õiglane kliimamuutustega seotud rahastamine, tehnosiire ning kahjude ja kahjustuste hüvitamise fondi rahastamine; rõhutab, et kõik peamised kasvuhoonegaaside heite tekitajad, sealhulgas G20 liikmed, peavad võtma Pariisi kokkuleppe rakendamisel juhtrolli; tervitab Aafrika alalist liikmelisust G20-s ja toetab Aafrika esindatuse laiendamist ülemaailmses juhtimises; teeb ettepaneku, et Aafrika Liit ja EL alustaksid iga-aastast kõrgetasemelist dialoogi kliima ja kestlikkuse teemal, et hinnata edusamme ning ühtlustada energia-, bioloogilise mitmekesisuse ja keskkonnakaitse poliitikat;

Edasised sammud

31. väljendab heameelt ELi ja Aafrika Liidu seitsmenda tippkohtumise korraldamise üle Luandas, mis annab Aafrika ja Euroopa juhtidele erakordse võimaluse kinnitada oma pühendumust ELi ja Aafrika Liidu partnerlusele; kutsub osalejaid üles kasutama seda võimalust, et teatada mõõdetavate kohustuste võtmisest järgmiseks viieks aastaks, eelkõige võttes vastu ühise tegevuskava aastateks 2025–2030, tegevuskava Aafrika ja ELi kaubanduse ja investeeringute kahekordistamiseks 2030. aastaks, luues uuendatud digiülemineku ja rohelise energia partnerluste ühise raamistiku;

32. nõuab tungivalt, et komisjon ja Euroopa välisteenistus alustaksid iga-aastaseid kõrgetasemelisi dialooge Aafrika Liidu Komisjoni ja piirkondlike majandusühendustega neljas prioriteetses valdkonnas: rahu ja julgeolek, kaubandus- ja majanduskoostöö, ränne ja liikuvus ning kestlikkus ja kliimameetmed, et hinnata partnerluse prioriteete, jälgida rakendamist ning anda panus nii Aafrika Liidu ja ELi tippkohtumise protsessi kui ka ELi mitmeaastasesse finantsraamistikku; teeb ettepaneku, et Aafrika Liidu ja ELi konsultatsioonid institutsionaliseeritakse igal aastal ministrite ja kõrgemate ametnike tasandil, tagades pideva koordineerimise, vastutuse ja kohanduva poliitika kujundamise;

33. rõhutab, et oluline on tugevdada Aafrika ja Euroopa partnerluse parlamentaarset mõõdet; nõuab eeltippkohtumise korraldamist Euroopa Parlamendi liikmete ja Üleaafrikalise Parlamendi liikmete vahel, tagamaks, et mõlema piirkonna valitud esindajad aitaksid kujundada eelseisva ELi ja Aafrika Liidu tippkohtumise päevakorda, prioriteete ja tulemusi; rõhutab, et selline dialoog suurendaks demokraatlikku legitiimsust, suurendaks vastastikust mõistmist ja tagaks, et tippkohtumise järeldused kajastaksid kodanike muresid ja püüdlusi kogu Aafrikas ja Euroopas; rõhutab, et partnerluses ja tippkohtumistel on oluline sisuliselt kaasata kodanikuühiskonna esindajad; tunnustab Euroopa Parlamendi otsust avada Addis Abebas büroo, et jälgida tähelepanelikult Aafrika Liidu ja selle Üleaafrikalise Parlamendi tegevust ja otsustusprotsesse;

34. palub, et president kutsuks Aafrika riigijuhte korrapärasemalt parlamendis esinema, et tagada tasakaalustatud geograafiline esindatus ja edendada sügavamat poliitilist dialoogi Euroopa ja Aafrika vahel;

o
o o

35. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon Euroopa Ülemkogu eesistujale, komisjoni presidendile, komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, nõukogule, Aafrika Liidu Komisjonile, Üleaafrikalisele Parlamendile, ELi liikmesriikide ja Aafrika Liidu liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele, ÜRO peasekretärile ning Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikide organisatsioonile.